

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/70/2022
Identifikačné číslo spisu:	7717012289
Dátum vydania rozhodnutia:	08.11.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7717012289.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dušana Krč-Šeberu, na neverejnom zasadnutí konanom 8. novembra 2023 v Bratislave, v trestnej veci obvineného M. A. a spol., pre prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného M. A. proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 12. júna 2019, sp. zn. 7To/11/2019, takto

rozhodol:

Podľa 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného M. A. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Michalovce (ďalej tiež „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 29. novembra 2018, sp. zn. 4T/158/2017, uznal obvinenú 1/ B. W. vinnú zo spáchania prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu so zločinom krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a), ods. 4 písm. b) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. e) Trestného zákona a z obzvlášť závažného zločinu falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2, ods. 3 písm. b) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, a obvineného 2/ M. A. (ďalej tiež „obvinený“ alebo „dovolateľ“) za vinného zo spáchania prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu so zločinom krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a), ods. 4 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. e) Trestného zákona formou účasti podľa § 21 ods. 1 písm. b) Trestného zákona a z obzvlášť závažného zločinu falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2, ods. 3 písm. b) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

v obci R. č. XXX, okres B., v byte nachádzajúcom sa na druhom poschodí bytového domu, v presne nezistenom čase od konca mesiaca január 2016 do začiatku mesiaca február 2016, obžalovaný M. A. naviedol svoju družku obžalovanú B. W., aby z bytu jej babky, poškodenej X. Q., počas jej neprítomnosti v byte, odcudzila z neho peniaze a tie by následne spoločne vymenili za falošné peniaze, ktoré by vyrobil a z toho dôvodu, na naliehanie M. A., B. W. v presne nezistenom čase od konca mesiaca január 2016 do začiatku mesiaca február 2016 odcudzila sestre T. I. z jej izby bytu

nachádzajúcom sa na druhom poschodí bytového domu v obci R. č. XXX, v ktorom žijú v spoločnej domácnosti, kľúč od bytu poškodenej, za pomoci ktorého vošla do uzamknutého bytu poškodenej, nachádzajúcom sa tiež na druhom poschodí bytového domu v obci R. č. XXX, a zo vstavanej skrine v spálni bytu odcudžila dve obálky s finančnou hotovosťou v celkovej výške 5.330,- Eur, z časti ktorej na návrh M. A. spoločne zakúpili multifunkčné zariadenie zn. Canon PIXMA MG2450, pomocou ktorého následne, na naliehanie M. A., B. W. odkopírovala odcudzené bankovky a vyhotovila tak:

- štyri kópie bankovky nominálnej hodnoty 20,- Eur, sériového čísla: F
- desať kópií bankoviek nominálnej hodnoty 50,- Eur, sériového čísla: A
- dve kópie bankovky nominálnej hodnoty 50,- Eur, sériového čísla: F
- štyri kópie bankovky nominálnej hodnoty 50,- Eur, sériového čísla: F
- jednu kópiu bankovky nominálnej hodnoty 100,- Eur, sériového čísla: C
- tri kópie bankovky nominálnej hodnoty 100,- Eur, sériového čísla: O
- tri kópie bankovky nominálnej hodnoty 100,- Eur, sériového čísla: O
- tri kópie bankovky nominálnej hodnoty 100,- Eur, sériového čísla: O
- šesť kópií bankoviek nominálnej hodnoty 100,- Eur, sériového čísla: O
- jednu kópiu bankovky nominálnej hodnoty 100,- Eur, sériového čísla: T
- jednu kópiu bankovky nominálnej hodnoty 200,- Eur, sériového čísla: F
- tri kópie bankovky nominálnej hodnoty 500,- Eur, sériového čísla: F
- jednu kópiu bankovky nominálnej hodnoty 500,- Eur, sériového čísla: F
- jednu kópiu bankovky nominálnej hodnoty 500,- Eur, sériového čísla: F

v celkovom počte 43 kópií a v celkovej hodnote 5.280,- Eur. Po odkopírovaní bankoviek B. W. spoločne s M. A. obstrihali kópie uvedených bankoviek a tieto obstrihané kópie vložili do dvoch obálok namiesto odcudzených peňazí, ktoré B. W. uložila späť do vstavanej skrine do spálne bytu poškodenej X. Q. a pravé odcudzené peniaze si ponechala spoločne s M. A., ktoré použili pre vlastné potreby, pričom poškodená, považujúc falošné bankovky za pravé, dňa 15.4.2016 predložila falošné bankovky nominálnej hodnoty 50,- Eur, v celkovej sume 700,- Eur, na pošte v obci R., kde bolo zistené, že bankovky sú falošné a jednu bankovku, nominálnej hodnoty 50,- Eur, požičala dcére X. X., ktorá touto bankovkou, považujúc ju za pravú, uhradila pracovníčke na Obecnom úrade R. platbu, ktorá ju ako pravú odovzdala starostovi obce R., ktorý ju taktiež ako pravú odovzdal svojej manželke, ktorá ňou, považujúc ju za pravú, chcela uhradiť platbu v obchodnom centre Kaufland v B., kde bolo zistené, že bankovka je falošná, čím odcudzením finančnej hotovosti spôsobili poškodenej X. Q. škodu vo výške 5.330,- Eur.

Prvostupňový súd za to uložil obvinenej B. W. podľa § 270 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 39 ods. 1, § 41 ods. 2, § 36 písm. j), § 36 písm. l), § 37 písm. h), § 38 ods. 3 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov, pre výkon ktorého ju podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona súd prvého stupňa uložil obvinenej ochranný dohľad na dobu 1 roka.

Obvinenému M. A. bol uložený podľa § 270 ods.3 Trestného zákona s použitím § 42 ods. 1, § 41 ods. 2, § 37 písm. h) § 37 písm. m), § 38 ods. 4 Trestného zákona úhrnný súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 12 rokov a 6 mesiacov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia a podľa § 61 ods. 1, 2 Trestného zákona uložil obvinenému trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá všetkých druhov na dobu 15 mesiacov. Súčasne okresný súd podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu Michalovce z 30. januára 2017, sp. zn. 1T/109/2016, právoplatného 15. februára 2017, ktorým bol obžalovanému uložený trest odňatia slobody v trvaní 16 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 36 mesiacov a trest zákazu činnosti riadenia motorových vozidiel všetkých druhov na dobu 15 mesiacov s tým, že ostatné výrokové časti pôvodného trestného rozkazu ostali nezmenené. Zároveň podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona okresný súd obvinenému uložil ochranný dohľad na dobu 2 rokov.

Podľa § 287 ods.1 Trestného poriadku okresný súd uložil obvineným B. W. a M. A. povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť poškodenej X. Q., nar. XX. X. XXXX v T., bytom R. XXX, škodu vo výške 5

330,- Eur.

Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na podklade odvolania obvinenej B. W. a M. A. rozhodol uznesením z 12. júna 2019, sp. zn. 7 To/11/2019 tak, že podľa § 319 Trestného poriadku obe odvolania zamietol.

Proti naposledy uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal obvinený M. A. prostredníctvom ustanovenej obhajkyne JUDr. Gabriely Borovskej, vo svoj prospech dovolanie, a to z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku.

Existenciu uplatneného dovolacieho dôvodu obvinený obsahovo vymedzil s poukazom na to, že verejné zasadnutie na Krajskom súde v Košiciach dňa 12. júna 2019 bolo vykonané v jeho neprítomnosti, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky, a to najmä s poukazom na ustanovenie § 293 ods. 6 Trestného poriadku. Obvinený tvrdil, že verejného zasadnutia na odvolacom súde konajúceho dňa 12. júna 2019 sa nezúčastnil z dôvodu informácie od svojej obhajkyne spočívajúcej v tom, že verejné zasadnutie bude odročené, z dôvodu jej práceneschopnosti. Po rozhodnutí odvolacieho súdu (ktorý jeho odvolanie zamietol), z obsahu spisového materiálu zistil, že „bez jeho vedomia“ bola odvolaciemu súde prostredníctvom jeho obhajkyne predložená žiadosť o vykonanie verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti z 12. júna 2019. Na predmetnej žiadosti bol však sfaľovaný jeho podpis. Z uvedeného dôvodu oznámil orgánom činným v trestnom konaní spáchanie trestného činu. Vec bola vedená pod ČVS: ORP-3262/JU-KE-2019. Vo veci bolo nariadené znalecké dokazovanie. Zo znaleckého posudku č. 4/2022 z 24. marca 2022, vypracovaného súdnym znalcom PhDr. Igorom Grajcarom, z odboru písmoznalectvo, odvetvie ručné písmo, vyplýva záver „že sporný podpis znejúci ako „A.“, nachádzajúci sa na listine označenej ako „Žiadosť o neúčast' na verejnom zasadnutí z 12. júna.2019“ nie je pravým podpisom M. A., ale je to falzifikát bez väčšej snahy o nápodobu. Sporný podpis len ťažko môže byť spontánnym prejavom ale ide o štylizovaný písomný prejav. To znamená, že prirodzené dynamické stereotypy falšovateľa sú v ňom natoľko potlačené, že možnosť identifikácie podozrivej osoby neprichádza do úvahy.“ V nadväznosti na uvedené obvinený mal za to, že došlo k porušeniu jeho práv garantovaných v čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy SR, podľa ktorých každý má právo, aby sa vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom a obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

V podstate z vyššie uvedených dôvodov navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom vyslovil, že rozhodnutím krajského súdu, bol porušený zákon v neprospech obvineného, zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením uznesenia, stratili podklad a prikázal krajskému súde, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

Dovolanie bolo v zmysle § 376 Trestného poriadku zaslané na vyjadrenie ostatným stranám konania, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté.

K dovolaniu sa vyjadril prokurátor Krajskej prokuratúry Košice (ďalej tiež „prokurátor“), ktorý vo vzťahu k argumentácii obvineného prioritne poukázal na to, že podozrenie z prečinu poškodzovania cudzích práv podľa § 375 ods. 1 písm. a) Trestného zákona spočívajúce vo falšovaní podpisu M. A. bolo predmetom vyšetrovania Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach. Vo veci tohto vyšetrovania bolo rozhodnuté uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach, sp. zn. ORP-3262/JU-KE-2019 z 31. mája 2022 tak, že podľa § 228 ods. 1 Trestného poriadku trestné stíhanie vo veci bolo prerušené, keďže sa nezistili skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie voči určitej osobe. Navyše, z odôvodnenia uvedeného uznesenia vyplýva, že obvinený M. A. vedel o termíne verejného zasadnutia na odvolacom súde vytýčený na deň 12. jún 2019 a vyslovene sa tohto konania nemienil zúčastniť z obavy pre okamžitý nástup trestu odňatia slobody. Vzhľadom na uvedené prokurátor navrhol, aby najvyšší súd dovolanie obvineného podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietol.

Vyjadrenie prokurátora bolo doručené obvinenému a jeho obhajkyni (I. ÚS 355/2015).

K vyjadreniu prokurátora sa vyjadril obvinený prostredníctvom ustanovenej obhajkyne a uviedol, že nestotožňuje sa s ničím nepodloženým a priam zavádzajúcim konštatovaním prokurátora, že by sa konania na odvolacom súde nechcel zúčastniť, ale opak je pravdou. Nežiadal odvolací súd, aby verejné zasadnutie vykonal v jeho neprítomnosti. Aj napriek tomu, že postupom odvolacieho súdu boli porušené jeho práva na obhajobu (z dôvodov, uvedených v dovolaní), bol bez obštrukcií k dispozícii a nastúpil do výkonu trestu odňatia slobody.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) primárne skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h/ Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b/ Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že boli splnené podmienky uvedené v § 372 ods. 1 Trestného poriadku. Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že vyššie uvedené dovolanie je potrebné na neverejnom zasadnutí odmietnuť podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, pretože je zjavné, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Vo všeobecnosti Najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych procesných a hmotnoprávných väd. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak, z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku *expressis verbis* vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa však týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.), nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich subsumpcie a hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu podľa § 371 Trestného poriadku, v opačnom prípade je dovolací súd oprávnený subsumovať námietky pod iný, zodpovedajúci dovolací dôvod tak, aby riadne podliehali dovolaciemu prieskumu, prípadne dovolanie vecne nepreskúmať, ak ide o námietky, ktoré nespádajú pod žiaden dovolací dôvod a sú v dovolacom konaní nepreskúmateľné (R 120/2012).

Obvinený uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Možnosť použitia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku v prípade, že ide o vykonanie verejného zasadnutia odvolacieho súdu v neprítomnosti obvineného v rozpore so zákonom, nemôže byť viazaná na splnenie podmienok uvedených v § 371 ods. 4 Trestného poriadku. Tento dovolací dôvod totiž vzniká až samotným postupom odvolacieho súdu, ktorého nezákonnosť je napadnuteľná až následne po skončení trestného stíhania a za predpokladu, že na verejnom zasadnutí bolo vyhlásené aj rozhodnutie, ktorým sa právoplatne skončilo trestné stíhanie.

V kontexte trestnej veci obvineného dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku

nachádza svoj odraz v tom, že súd je povinný zabezpečiť obvinenému dodržanie všetkých jeho práv, ktoré mu ako obvinenému priznáva Trestný poriadok so zvláštnym dôrazom na právo obvineného na prejednanie jeho trestnej veci v jeho prítomnosti, teda v kontexte ústavných práv a práv zabezpečených medzinárodnými dohovormi, predovšetkým Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Na jednej strane pritom stojí právo, no nie povinnosť obvineného zúčastniť sa prejednávania jeho veci pred súdom, pokryté príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku o práve obvineného odmietnuť sa zúčastniť hlavného pojednávania či verejného zasadnutia o odvolaní, resp. právo obvineného výslovne požiadať súd, aby sa hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie konalo v jeho neprítomnosti.

Vo všeobecnosti teda platí, že konanie verejného zasadnutia je obligatórne podmienené prítomnosťou obvineného (§ 293 ods. 3 Trestného poriadku). Výnimky z tejto premisy upravujú ustanovenia § 237 ods. 4, 5 a 7 Trestného poriadku.

Podľa § 293 ods. 4 Trestného poriadku verejné zasadnutie sa môže vykonať v neprítomnosti obvineného, ak nie je možné doručiť mu predvolanie na verejné zasadnutie a z toho dôvodu ustanovený obhajca bol o verejnom zasadnutí riadne upovedomený.

Podľa § 293 ods. 5 Trestného poriadku verejné zasadnutie sa vykoná v neprítomnosti obvineného aj vtedy, ak mu upovedomenie o verejnom zasadnutí bolo riadne a včas doručené a bol poučený o možnosti konania verejného zasadnutia bez jeho prítomnosti alebo za podmienok uvedených v § 292 ods. 5.

Podľa § 293 ods. 6 Trestného poriadku verejné zasadnutie v neprítomnosti obvineného nemožno konať, ak je obvinený vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody alebo ak ide o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje desať rokov.

Podľa § 293 ods. 7 Trestného poriadku ustanovenie odseku 6 sa nepoužije, ak sa obvinený odmietol zúčastniť verejného zasadnutia alebo výslovne požiadal, aby sa verejné zasadnutie konalo v jeho neprítomnosti.

Podľa § 293 ods. 8 Trestného poriadku ak obvinený hodnoverným spôsobom ospravedlní svoju neúčast' na verejnom zasadnutí a súčasne písomne požiada súd, aby sa verejné zasadnutie uskutočnilo za jeho prítomnosti, súd odročí verejné zasadnutie a určí deň, čas a miesto ďalšieho verejného zasadnutia.

Podľa § 293 ods. 9 Trestného poriadku v prípadoch povinnej obhajoby nemožno konať verejné zasadnutie bez prítomnosti obhajcu. Ospravedlnenie a žiadosť podľa odseku 7 môže predniesť aj obhajca obvineného, ak je na to osobitne splnomocnený.

Najvyšší súd Slovenskej republiky pri rozhodovaní o dovolaní musel teda skúmať, či prejednaním veci odvolacím súdom bez prítomnosti obvineného M. A. nedošlo k porušeniu jeho ústavne garantovaného práva na prejednanie veci v jeho prítomnosti v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv garantovaných čl. 6 ods. 1, 3 Dohovoru. Právo obvineného osobne sa zúčastniť konania pred súdom je totiž i v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva považované za základný prvok práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Preto konaním verejného zasadnutia v neprítomnosti obvineného nesmie byť súdne konanie ako celok dotknuté v takej miere a takým spôsobom, aby bolo pozbavené podstatných rysov a štandardov spravodlivého procesu.

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že po predložení odvolania obvineného M. A. (okrem iného) Krajskému súdu v Košiciach 30. januára 2019 určil predseda senátu prvý termín verejného zasadnutia na 11. apríla 2019, pričom obvineného M. A. o jeho konaní upovedomil (č. l. 519 spisu). Obvinený M. A. si predvolanie prevzal 25. marca 2019 a 10. apríla 2019 prostredníctvom obhajkyne JUDr. Viery Ferčákovskej požiadal o odročenie verejného zasadnutia zo zdravotných dôvodov (č. l. 524 a nasl. spisu). Vzhľadom na túto skutočnosť bolo dotknuté verejné zasadnutie odročené na 16. máj 2019 (č. l. 528 spisu), o konaní ktorého bol obvinený takisto upovedomený dňa 17. apríla 2019 (č. l. 528 spisu). Zo

spisu zároveň vyplýva, že verejné zasadnutie bolo opätovne odročené z dôvodu, že dňa 16. mája 2019 bola o 10.00 hod. na Krajskom súde v Košiciach vyhlásená evakuácia budovy z dôvodu nahlásenia nástražného výbušného systému (č. l. 533 spisu). O ďalšom termíne verejného zasadnutia, nariadenom na 12. júna 2019, bol obvinený takisto upovedomený (č. l. 534 spisu), predvolanie prevzal 23. mája 2019. Predmetné upovedomenie o termíne verejného zasadnutia, doručené obvinenému dňa 23. mája 2019 obsahovalo výslovné poučenie, že v prípade, ak sa bez vážneho dôvodu nedostaví, bude sa verejné zasadnutie konať v jeho neprítomnosti s upozornením, že v prípade práceneschopnosti je potrebné doložiť potvrdenie v zmysle § 120 ods. 2 Trestného poriadku, a s poučením v zmysle § 293 ods. 5 Trestného poriadku, ako aj citáciu ustanovení § 293 ods. 6 až ods. 8 Trestného poriadku (č. l. 519 spisu). V neposlednom rade z obsahu zápisnice o verejnom zasadnutí konanom dňa 12. júna 2019 (č. l. 538 spisu) je zrejmé, že obhajkyňa na verejnom zasadnutí predniesla odvolaciemu súdu výslovnú žiadosť obvineného o vykonaní verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti. Zároveň túto výslovnú žiadosť obvineného o vykonanie verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti zo dňa 12. júna 2019 doručila súdu „krátkou cestou“ (č. l. 537 spisu). Súčasťou tohto písomného podania obvineného bol aj jeho súhlas so substitučným splnomocnením jeho obhajkyne (č. l. 537 spisu). V nadväznosti na uvedené odvolací súd vyhlásil uznesenie, že verejné zasadnutie vykonaná v neprítomnosti obvineného M. A. (okrem iného) a následne vyhlásil uznesenie, ktorým jeho odvolanie (okrem iného) proti rozsudku súdu prvého stupňa podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

V kontexte uvedeného najvyšší súd dospel k záveru, že odvolací súd v konaní postupoval správne, v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku, keď verejné zasadnutie dňa 12. júna 2019 vykonal v neprítomnosti obvineného, pretože mal za to, že sú splnené všetky zákonné podmienky a vo veci rozhodol. Konaním druhostupňového súdu nedošlo k porušeniu práv obvineného garantovaným čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1, 3 Dohovoru. Je tomu tak z dôvodu, že upovedomenie o konaní verejného zasadnutia (č. l. 534 spisu) bolo obvinenému doručené riadne a včas a bol tiež poučený o možnosti vykonať verejné zasadnutie v jeho neprítomnosti (viď doručienka č. l. 534 spisu), tým boli splnené podmienky pre konanie verejného zasadnutia v neprítomnosti obvineného v zmysle § 293 ods. 5 Trestného poriadku (verejné zasadnutie sa vykoná v neprítomnosti obvineného aj vtedy, ak mu upovedomenie o verejnom zasadnutí bolo riadne a včas doručené a bol poučený o možnosti konania verejného zasadnutia bez jeho prítomnosti alebo za podmienok uvedených v § 292 ods. 5 Trestného poriadku), a zároveň tomu nebránilo ustanovenie § 293 ods. 7 Trestného poriadku (ustanovenie odseku 6 sa nepoužije, ak sa obvinený odmietol zúčastniť verejného zasadnutia, alebo výslovne požiadal, aby sa verejné zasadnutie konalo v jeho neprítomnosti) a rovnako ani ustanovenie § 293 ods. 9, druhá veta Trestného poriadku (ospravedlnenie a žiadosť podľa odseku 7 môže predniesť aj obhajca obvineného, ak je na to osobitne splnomocnený). Odvolaciemu súdu v čase rozhodovania teda nič nebránilo, aby v dôsledku prejavu vôle obvineného (žiadosť obvineného o vykonaní verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti z 12. júna 2019) vykonal verejné zasadnutie v jeho neprítomnosti.

Je síce pravdou, že žiadosť obvineného (v tom čase obžalovaného) o vykonanie verejného zasadnutia krajským súdom dňa 12. júna 2019 nebola ním podpísaná a ani v priebehu vyšetrovania vedeného pod ČVS: ORP-3262/JU-KE-2019 pôvodca podpisu nebol zistený, na druhej strane treba zdôrazniť, že obvinený mal vedomosť o tom, že verejné zasadnutie odvolacieho súdu bolo určené na deň 12. júna 2019, keďže upovedomenie o tomto termíne prevzal a vlastnoručne podpísal už 23. mája 2019 (návrátka poštovej doručienky sa nachádza na č. l. 534).

V danej súvislosti sa žiada zdôrazniť, že právo na obhajobu v trestnom konaní, ak má byť uplatňované efektívne, nemôže byť uplatňované len formálnou, pasívnou účasťou obvineného. V posudzovanom prípade je totiž zrejmé, že obvinený nemal vážny záujem o účasť na verejnom zasadnutí krajského súdu, pretože svoje právo byť osobne účastný nevyužil, napriek tomu, že žiadne objektívne okolnosti mu v tom nebránili.

Z obsahu trestného spisu je zrejmé, že svoje právo na obhajobu pred odvolacím súdom využil podaním písomného odôvodnenia odvolania jednak prostredníctvom obhajkyne (509-510), ako aj vlastnoručne napísaným odvolaním (č. l. 530- 531). V daných súvislostiach sa žiada zdôrazniť, že z textu

odôvodnenia odvolania, ale ani z obsahu žiadneho iného podania obvineného a ani z obsahu zápisnice o verejnom zasadnutí Krajského súdu v Košiciach z 12. júna 2019 nevyplýva žiadna snaha vyvinúť ďalšiu inú obhajobnú aktivitu na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu, ktorou by sa pokúsil akýmkoľvek spôsobom (napríklad osobným prednesom pri účasti na verejnom zasadnutí) zvrátiť dôkaznú situáciu vyplývajúcu z dovtedy vykonaného dokazovania v prípravnom konaní alebo v konaní pred súdom prvého stupňa. Skutočnosť, že obvinený nemal záujem verejného zasadnutia krajského súdu sa zúčastniť, celkom logicky korešponduje s vyššie uvedenými okolnosťami a vyplýva napokon aj z vyjadrení advokátok JUDr. Viery Ferčákovej a JUDr. Heleny Knopovej (vo veci ČVS: ORP- 3262/JU-KE-2019), ktoré zhodne potvrdili, že obvinený M. A. sa vedome nechcel zúčastniť konania pred odvolacím krajským súdom, keďže vzhľadom na druh a výmeru uloženého trestu mu hrozil, v prípade účasti, okamžitý nástup do jeho výkonu.

Z uvedených dôvodov možno bez akýchkoľvek pochybností a ďalších konštatovaní uzavrieť, že k naplneniu dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku v kontexte trestnej veci obvineného M. A. nedošlo. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho dovolanie ako nedôvodné odmietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.